

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1297

Vragen van het lid **Arib** (PvdA) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de gevolgen van de oorlog in Syrië voor de mogelijkheden van Nederlandse statushouders om te naturaliseren en voor de gezinsleden van vluchtelingen om naar Nederland na te reizen* (ingezonden 8 januari 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie), mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 13 februari 2013)

Vraag 1

Herinnert u zich de brief van de toenmalige minister van Justitie waarin bekendgemaakt werd dat aan 181 Syrische vreemdelingen een verblijfsvergunning werd verstrekt omdat zij op onjuiste wijze waren gepresenteerd aan een delegatie van de Syrische overheid?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat deze mensen inmiddels vijf jaar lang in het bezit zijn van een verblijfsvergunning en zij daarmee, net als andere uit Syrië afkomstige vreemdelingen, in aanmerking kunnen komen voor naturalisatie?

Antwoord 2

Ja, in principe wel, tenzij iemand het land heeft verlaten of door omstandigheden (bijv. niet-tijdige verlenging van de verblijfsvergunning) niet aan de termijn van vijf jaar toelating en verblijf voldoet.

Vraag 3

Hoeveel uit Syrië afkomstige vreemdelingen die in Nederland een verblijfsvergunning hebben, komen op basis van de vijf jaar termijn inmiddels in beginsel in aanmerking voor naturalisatie?

¹ Kamerstukken II 2006/2007, 19 637, nummer 1130.

Antwoord 3

Deze informatie is niet beschikbaar. De IND legt deze gegevens niet vast. Gegevens over aaneengesloten verblijf en de huidige verblijfplaats van de vreemdeling worden niet geregistreerd.

Vraag 4

Kunt u aangeven aan welke eisen deze uit Syrië afkomstige vreemdelingen moeten voldoen om Nederlander te worden?

Antwoord 4

Een vreemdeling die de Nederlandse nationaliteit wil verkrijgen moet minimaal vijf jaar onafgebroken en met een geldige verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk verblijfsdoel in Nederland verblijven. De identiteit en nationaliteit moeten worden aangetoond met een gelegaliseerde en vertaalde of van apostille voorziene geboorteakte en een geldig buitenlands reisdocument (bijv. paspoort). Daarnaast geldt als voorwaarde een inburgeringsdiploma (A2-niveau) of ander bewijs van inburgering en er mag geen sprake zijn van een inbreuk op de openbare orde. Onderdanen uit Syrië kunnen geen afstand doen van hun oorspronkelijke nationaliteit, dus geldt voor hen een uitzondering op de afstandsplicht.

Vraag 5

Worden deze vreemdelingen vanwege de oorlog in Syrië vrijgesteld van het vereiste om een geboortebewijs en een paspoort te overleggen, omdat het te onveilig is om naar Syrië te reizen en de overheid ter plaatse buitengewoon instabiel is? Zo nee, bent u bereid in voorkomende gevallen die vrijstelling te verlenen? Zo nee, bent u bereid de criteria voor het aannemen van bewijsnood wegens het niet kunnen bemachtigen van identiteitsdocumenten voor deze Syrische vreemdelingen te versoepelen?

Antwoord 5

In de naturalisatieprocedure wordt van de verzoeker, houder van een regulier verblijfsrecht, gevraagd een gelegaliseerde geboorteakte en een buitenlands reisdocument (paspoort) over te leggen. Indien verzoeker stelt deze stukken niet te kunnen overleggen, dient hij aan te tonen dat hij in bewijsnood verkeert.

De beoordeling of sprake is van bewijsnood is altijd een individuele beoordeling. Voor de beoordeling van de vraag of terecht een beroep op bewijsnood wordt gedaan, gelden de richtlijnen in de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap. Slechts in een uitzonderlijk geval kan de vreemdeling die in het bezit is van een verblijfsvergunning regulier een gegrond beroep doen op bewijsnood. De vreemdeling moet objectief en verifieerbaar aantonen dat hij/zij er alles aan gedaan heeft om aan de documenten te komen. Indien wordt aangetoond dat sprake is van bewijsnood wordt voorbijgegaan aan de voorwaarde dat moet worden beschikt over een gelegaliseerde geboorteakte en/of een geldig paspoort. Hierbij merk ik op dat de Syrische consulaten in Europa open zijn. Onderdanen uit Syrië kunnen bij deze consulaten paspoorten aanvragen en verkrijgen. Of in Syrië geboorteakten kunnen worden verkregen, is afhankelijk van de situatie in de regio waar de betreffende akte moet worden aangevraagd. Voor het aanvragen van een geboorteakte in Syrië kan de vreemdeling eventueel een familielid, kennis of andere derde machtigen.

De legalisatieketen is onderbroken in verband met de opschorting van de werkzaamheden van de Nederlandse ambassade in Damascus. Documenten uit Syrië moeten nog steeds worden gelegaliseerd door het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken.

De situatie in Syrië leidt gelet op het voorgaande niet op voorhand tot de conclusie dat sprake is van bewijsnood. Bij de individuele beoordeling of sprake is van bewijsnood wordt de situatie in het land van herkomst betrokken.

Vraag 6

Hoeveel asielzoekers uit Syrië zijn in 2011 en 2012 naar Nederland gevlucht? Hoeveel van hen hebben een asielstatus gekregen?

Antwoord 6

In 2011 hebben 170² Syriërs in Nederland een asielaanvraag ingediend. In datzelfde jaar zijn 30 verblijfsvergunningen asiel aan Syrische vreemdelingen verleend (deze 30 zijn niet een op een te relateren aan de 170 aanvragen omdat de aanvraag en de behandeling hiervan niet altijd in hetzelfde kalenderjaar plaatsvindt). Gedurende de tweede helft van 2011 gold een besluit- en vertrekmoratorium voor asielzoekers afkomstig uit Syrië en in deze periode zijn aan Syriërs dus geen asielvergunningen verleend. Medio 2012 liepen deze moratoria af en sindsdien worden Syrische asielaanvragen weer behandeld. Op dit moment geldt een toelatingsbeleid dat volledig recht doet aan de zorgwekkende situatie in Syrië.

Momenteel vindt conversie plaats van het oude primaire registratie- en behandelingsysteem van de IND (INDIS) naar een nieuw ontwikkeld systeem (INDiGO). Vanwege deze conversie is gegevenslevering over 2012 maar beperkt mogelijk, namelijk alleen voor de belangrijkste kengetallen en alleen op een geaggregeerd niveau³. Niettemin kan ik u in algemene zin wel melden dat in vergelijking met vorig jaar sprake is van een aanzienlijke stijging van het aantal asielaanvragen door Syriërs, maar dat dit aantal nog steeds een beperkt aandeel vormt in het totale aantal asielaanvragen in Nederland.

Vraag 7

Hoeveel gezinsleden van erkende asielzoekers hebben een aanvraag gedaan om na te reizen vanuit Syrië of een derde land zoals Turkije? Wat is de gemiddelde termijn waarbinnen deze nareisaanvragen worden afgehandeld? Herkent u de signalen dat in sommige gevallen de aanvragen om nareis van Syrische gezinsleden van vluchtelingen pas na tien maanden worden behandeld? Wat is hiervan de oorzaak?

Antwoord 7

Het aantal in 2011 afgehandelde aanvragen om een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) die in het kader van nareis zijn ingediend door gezinsleden met de Syrische nationaliteit bedroeg tien en deze zijn ingediend bij de ambassades in Damascus, Syrië en in Beiroet, Libanon. In dat jaar zijn tevens tien mvv-adviesaanvragen, die zijn ingediend door de Syrische vreemdeling in Nederland, beoordeeld en voorzien van advies.

De gemiddelde doorlooptijd van de mvv-aanvragen van Syrische nareizigers in 2011 was 22 weken en die van de mvv-adviesaanvragen van Syrische nareizigers was gemiddeld elf weken. Er is dus geen sprake van een structurele behandelduur van tien maanden, hoewel het niet is uit te sluiten dat de behandeling in individuele gevallen langer duurt dan de gemiddelde doorlooptijd.

De behandelduur van een mvv-aanvraag wordt beïnvloed door verschillende factoren. Deze kan oplopen door het aantal nareisaanvragen dat wordt ingediend. De beoordeling van de mvv-nareisaanvragen vergt meestal meer tijd dan andere mvv-aanvragen omdat de meeste asielzoekers en hun gezinsleden niet in het bezit zijn van (goede) documenten. In die gevallen zal de feitelijke gezinsband op andere wijze moeten worden onderzocht, namelijk door middel van DNA-onderzoek en/of identificerende vragen. Dit kost vanzelfsprekend extra tijd. De nieuwe werkwijze in nareisprocedures zoals deze in de brief aan de Tweede Kamer van 16 juli 2012 bekend is gemaakt, zal naar verwachting een kortere gemiddelde behandelduur tot gevolg hebben. De gevraagde aantallen zijn gedetailleerd van aard waardoor deze over 2012 niet leverbaar zijn gelet op de conversie.

Vraag 8 en 9

Deelt u de mening dat door de lange behandelingsduur van de nareisaanvragen gezinnen die uit een oorlogssituatie komen een zeer lange periode van elkaar gescheiden worden en dat dit zoveel mogelijk moet worden voorkomen? Bent u zich er tevens van bewust dat deze nareizende gezinsleden tijdens de aanvraagfase, bijvoorbeeld in Turkije, niet verzekerd zijn van onderdak en andere elementaire levensbehoeften?

² Alle aantallen in deze beantwoording zijn afgerond op tientallen.

³ Kamerstukken II, 2012–2013, 19 637, nr. 1578 (aanbieding van de rapportage Vreemdelingenketen editie januari – december 2012 aan de Tweede Kamer)

Bent u bereid daarom extra prioriteit te geven aan deze nareisaanvragen en die met voorrang te behandelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8 en 9

Uiteraard ben ik van mening dat de behandeling van nareisaanvragen zo kort mogelijk moet duren. De termijn voor het indienen van een nareisaanvraag is mede daarom gesteld op maximaal drie maanden na vergunningverlening aan de hoofdpersoon, zodat gezinshereniging zo snel mogelijk kan plaatsvinden. Zorgvuldigheid in de behandeling van nareisaanvragen is evenwel van belang, waarbij oog moet zijn voor het tegengaan van fraude. In mijn antwoord op vraag 7 heb ik toegelicht welke factoren de behandelduur onder andere beïnvloeden.

Ik ben mij ervan bewust dat sommige nareizigers – al dan niet legaal – buiten hun herkomstland verblijven. Ook hierom beoog ik de procedures zo kort mogelijk te laten duren. Er is geen regel dat bepaalde zaken voorrang krijgen, dit zou immers ten koste gaan van andere vreemdelingen die al of niet buiten hun land van herkomst – wellicht ook in een lastige positie – verkeren. In de praktijk wordt soms door bijvoorbeeld VluchtelingenWerk Nederland aandacht gevraagd voor een specifieke zaak. In die individuele gevallen waar sprake is van een bijzondere schrijnende situatie wordt waar mogelijk door de IND naar een praktische oplossing gezocht. Hierbij wordt uiteraard steeds in het oog gehouden dat de meeste nareizigers in een lastige positie (kunnen) verkeren.

Vraag 10

Bent u bereid het mogelijk te maken om de nareizende gezinsleden in een eerder stadium naar Nederland te laten reizen, zodat zij korter van elkaar gescheiden zijn en zij in Nederland kunnen worden opgevangen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Inreis op basis van een mvv is pas mogelijk als de mvv-aanvraag die door de vreemdeling is ingediend, positief is beoordeeld. Het is niet mogelijk en wenselijk om vreemdelingen toe te laten voordat deze aanvraag is beoordeeld. Immers, de mvv-procedure is bedoeld om te toetsen of de persoon in aanmerking komt voor een afgeleide asielvergunning en de vreemdeling die een mvv krijgt, kan hiermee legaal Nederland inreizen. Zou de mvv zonder beoordeling worden afgegeven, dan bestaat het risico dat de asielaanvraag in Nederland alsnog wordt afgewezen. Indien de nareiziger mét mvv inreist, kan in beginsel in ieder geval een afgeleide asielvergunning (art. 29, onder e of f Vw) worden verleend. Daarnaast is belangrijk om bij de mvv-aanvraag de persoon te identificeren. Om dezelfde reden kunnen nareizigers niet worden toegelaten voordat de hoofdpersoon een asielvergunning heeft verkregen. Uiteraard kan een mvv-aanvraag sneller behandeld worden als de vreemdeling relevante informatie, bij voorkeur documenten, overlegt.